Kollektivforum 9. oktober 2026

Hvordan påvirker styrings- og finansieringssystemet kollektivtransportens evne til å bistå i kriser?

Andreas Kokkvoll Tveit

Seniorforsker, Transportøkonomisk Institutt, akt@toi.no

Mange prosjekt, felles tema

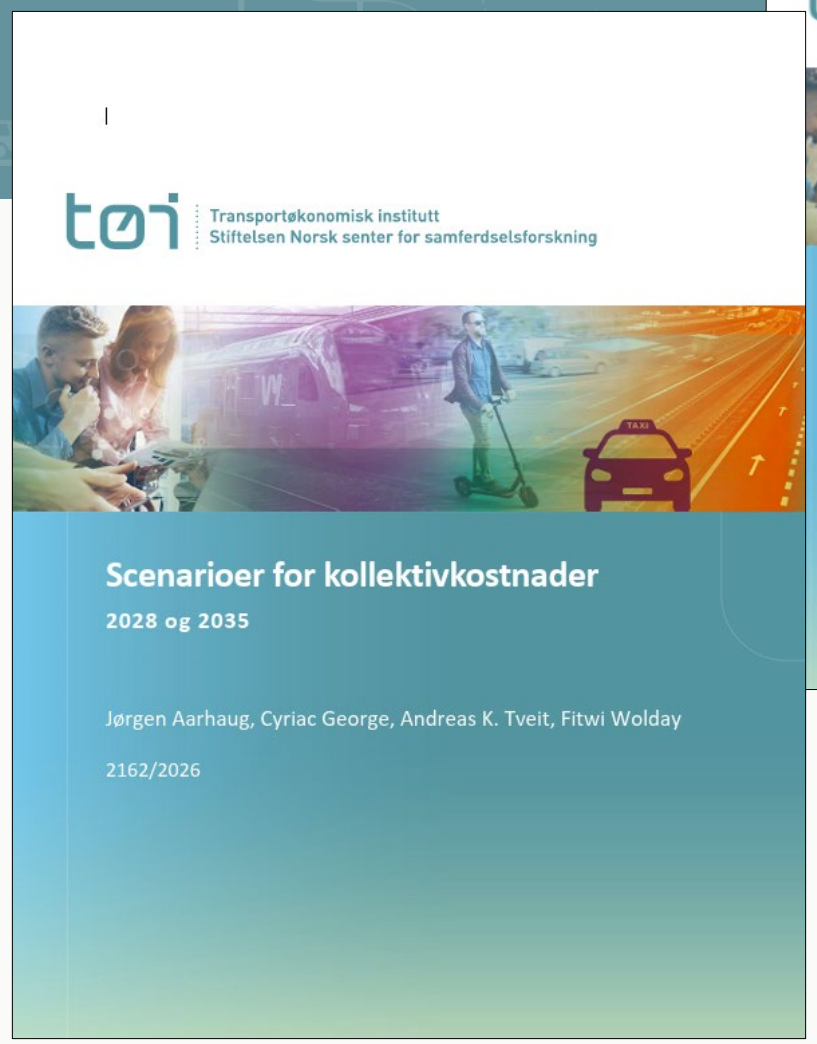

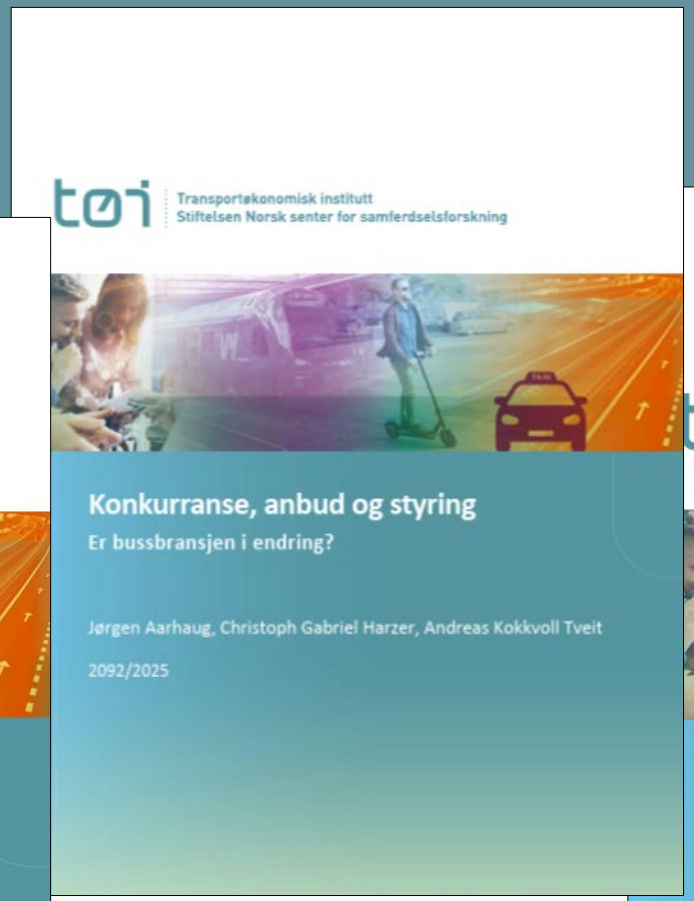

Bakteppet: «Nordavind fra alle kanter»

1. Økonomisk press

- Økte kostnader
- Svakere inntektsutvikling
- Fare for redusert konkurranse

2. Teknologisk press

- Nye mobilitetsløsninger

3. Politisk/regulatorisk press

- Mange mål, f.eks.
  - Klimamål
  - Mobilitet for alle
- Mulige statlige reformer (f.eks. månedskort)
- Nytt hensyn: Beredskap

10-årige anbudskontrakter

- Fokus på kostnadsminimering
  - Gir en avtalt mengde busstjenester til en lavest mulig pris
- Lite redundans/‘slack’ i systemet
  - Ved mindre/moderate avvik der kollektivtransporten kan bistå: Få busser å ta av
  - Vanskelig å bistå uten at det går på bekostning av brukerne
- Lav fleksibilitet
  - Allerede inngåtte kontrakter er temmelig rigide
  - Langt enklere å spesifisere inn nye krav i framtidige kontrakter

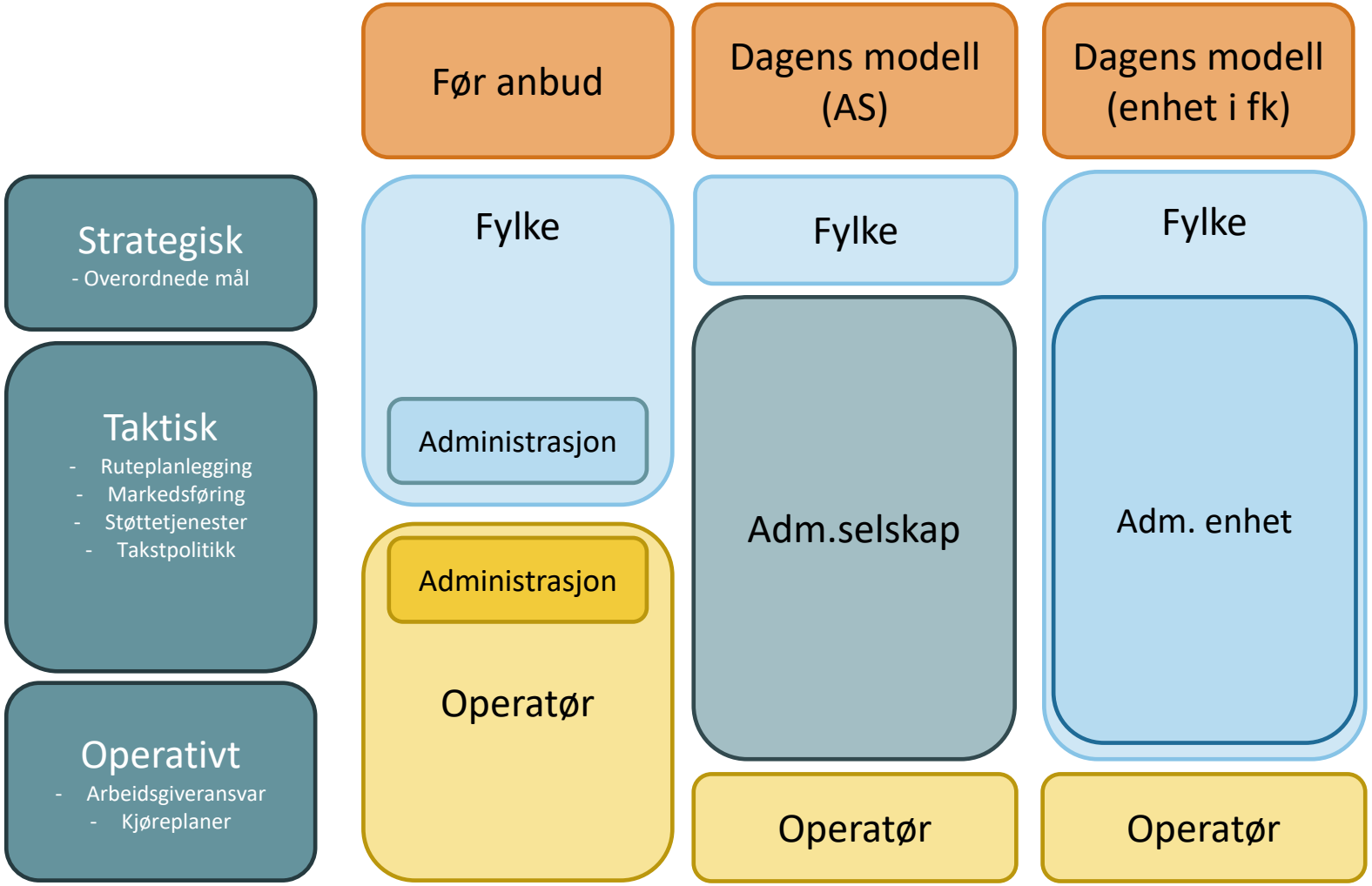
Før anbud
Dagens modell (AS)
Dagens modell (enhet i fk)
Strategisk
- Overordnede mål
Taktisk
- Ruteplanlegging
- Markedsføring
- Støttetjenester
- Takstpolitikk
Operativt
- Arbeidsgiveransvar
- Kjøreplaner
Fylke
Administrasjon
Operatør
Fylke
Adm.selskap
Operatør
Fylke
Adm. enhet
Operatør

toi